

Jaarverslag
over het academische jaar
augustus 2005 – juni 2006

Financieel Jaarverslag
over het jaar 2005

STICHTING ROBERT A. LEVISSON

Jacob Soetendorpstraat 8, 1079 RM Amsterdam, The Netherlands – Tel: 06 546 90 919, (020) 640 24 58

E-mail: contact@levisson.nl – Website: www.levisson.nl – Bankrekening: 40.03.78.213 te Utrecht

Inleiding

Met veel genoegen presenteren wij het derde jaarverslag van de Stichting Robert A. Levisson. In de pagina's die volgen vindt u een verslag over de ontwikkelingen van het Levisson Instituut in de periode augustus 2005 tot en met juni 2006 en een financieel overzicht over het kalenderjaar/boekjaar 2005.

Onze eerste twee jaarverslagen bevatten aanzienlijk meer informatie dan gebruikelijk is in een jaarverslag: een beeld van de achtergrond die leidde tot de oprichting van het Levisson Instituut, onze doelstellingen en een presentatie van de leden van het bestuur, de Academisch Commissie, de Raad van Advies, de docenten en de studenten. Dit alles en nog veel meer geactualiseerde informatie over de activiteiten van het Instituut kunt u nu vinden op onze website www.levisson.nl. Dit verslag beperkt zich daarom tot de voortgang die geboekt is gedurende het nu afgesloten Academisch Jaar, een financieel verantwoording over het boekjaar 2005 en een vooruitblik naar het komende Academische Jaar.

Ons Instituut begint aan bekendheid te winnen binnen en buiten de Nederlands-Joodse gemeenschap en wordt thans als een serieuze instelling gezien. Dit was ons eerste jaar met twee jaargroepen studenten en in dit jaar zijn wij voor het eerst naar buiten getreden met enkele openbare en goed bezochte symposia. Wij zien steeds duidelijker dat de realisatie van onze eerste doelstelling werkelijk haalbaar is – een opleiding in Nederland tot rabbijn voor de Liberaal Joodse Gemeenschap – en wij hopen een eerste uitbreiding van het aanbod aan opleidingen te kunnen beginnen vanaf september 2007. De voortgang geeft ons het vertrouwen dat wordt bereikt wat ons voor ogen staat.

Robert A. Levisson was de zoon van de oprichter van de Liberaal Joodse beweging in Nederland.

Na de Tweede Wereldoorlog richtte hij de LJG Den Haag weer op en werd hij één van de grote, liberale voormannen in ons land. Hij was een begenadigd spreker en schrijver en een voorvechter van Israël, onder andere als oprichter van het Centrum Informatie en Documentatie Israël.

Hij overleed in december 2001

Jehie zichro baroech - יהי זכרו ברוך

Inhoud

Inleiding	2
1 Het studiejaar 2005-2006	4
Docenten	4
Gastdocenten	4
De studenten	5
Het studieprogramma 2005-2006	
De 3 ^e -jaarsstudenten	6
De 1 ^e -jaarsstudenten	7
Bijzondere bijeenkomsten	7
Het geplande studieprogramma 2006-2007	
De 4 ^e -jaarsstudenten	8
De 23-jarsstudenten	8
Een bijzondere bijeenkomst	9
Studiebezoeken	9
De Bibliotheek	10
De Website	11
De Vrienden	11
Verdere plannen voor de toekomst	11
2 De Financiering	13
De jaarstukken 2005	13
Balans per 31 december 2005	13
Toelichting	13
Staat van baten en lasten over 2005	14
Toelichting	
Uitgaven	14
Inkomsten	15
Fondsen en Stichtingen	15
De Vrienden	15
De Marorgelden	15
De begroting 2006	16
3 Bijlage 1: De docenten 2006-2007	17
4 Bijlage 2: Programma Studiereis Israel september 2005	19

1. Het studiejaar 2005-2006

Bij de oprichting van de Stichting Robert A. Levisson door het Verbond van Liberaal-Religieuze Joden in Nederland in augustus 2002 werd de hoop uitgesproken dat de gedurfde onderneming om een eigen liberaal-joodse rabbijnenopleiding in Nederland in het leven te roepen, gerealiseerd zou kunnen worden. Vier jaar later doet het ons genoegen te kunnen melden dat de eerste jaargroep met vijf studenten hun derde studiejaar met goed gevolg heeft afgerond en dat een tweede jaargroep met drie studenten eveneens hun eerste jaar met voldoende resultaten heeft weten af te sluiten. Het studieprogramma is zodanig gestructureerd dat voor een aantal onderdelen de 1^e-jaarsstudenten colleges konden volgen samen met hun collega's in het 3^e jaar.

Docenten:

Ook in het verslagjaar zijn onze toegewijde docenten bereid geweest om veel tijd en aandacht aan onze studenten en aan het verder ontwikkelen van ons studieprogramma te wijden. Wij zijn hen hiervoor veel dank verschuldigd. In het bijzonder geldt dit voor rabbijn prof. Jonathan Magonet, die tot voor kort aan het hoofd stond van het Leo Baeck College te Londen. Gedurende het hele voorjaar 2006 is hij wekelijks uit Londen naar Amsterdam gevlogen om les te geven.

Een aantal docenten blijven lesgeven in het komende studiejaar, maar voor nieuwe programma-onderdelen hebben zich andere vooraanstaande docenten in binnen- en buitenland bereid verklaard van hun specialistische kennis over te dragen op onze studenten.

In appendix 1 vindt u een overzicht van de docenten die in het verleden colleges hebben gegeven, degenen die het over meerdere jaren doen en docenten die in het komende jaar met de studenten aan het werk zullen gaan.

Gastdocenten:

In september 2005 kregen wij bezoek van prof. dr. Menachem Lorberbaum van Tel Aviv University en het Shalom Hartman Institute te Jeruzalem. Hij heeft een dag doorgebracht met de studenten in het kader van hun jaar cursus Joodse Filosofie van prof. dr. Reinier Munk. Prof. Lorberbaum is medeauteur van de studieboeken die voor deze cursus werden gebruikt.

Prof. Lorberbaum was tevens de hoofdspreker tijdens de opening van het Academisch Jaar van ons Instituut. Een iets andere versie van zijn boeiende en verhelderende lezing over "Religion and State in Israel" is te lezen op onze website www.levisson.nl.

In februari 2006 gaf rabbijn dr. Yehoram Mazor, hoofddocent Liturgie aan het Hebrew Union College te Jeruzalem al voor de derde keer een intensieve 8-daagse cursus Liturgie aan onze studenten en andere geïnteresseerden.

Rabbijn Mazor is voorzitter van de commissie die de nieuwe sidoerim van de liberaal-joodse beweging in Israel publiceert en maakte ook deel uit van de commissie die de nieuwe sidoer voor de Amerikaanse Reformbeweging heeft ontwikkeld welke in het najaar 2006 zal verschijnen.

Gezien deze betrokkenheid en zijn speciale kwaliteiten is het belangrijk te vermelden dat zijn benaderingswijze in het lesgeven niet alleen de aanstaande rabbijnen een grondige kennis geeft van de structuur en de inhoud van de sidoer en de machzor, maar hun ook leert zowel creatief als verantwoord met de gebeden en de inrichting van de diensten om te gaan. Dit alles op een progressieve wijze, zodat zij niet als het ware gevangen raken in een vorm van “liberaal-joods orthodoxie.”

Daar de jongere studenten een goede voorbereiding hadden gekregen, konden zij deze colleges volgen samen met de 3^e-jaars lichting.

In juni 2006 bracht rabbijn prof. Reuven Firestone een intensieve week door met onze studenten. Zij hebben zich verdiept in de oorsprong, de ontwikkeling en het denken van de Islam. De huidige problematiek in de westerse wereld en rond Israel is eveneens grondig aan de orde gekomen.

Prof. Firestone is docent “Medieval Judaism en Islam” aan het Hebrew Union College – Jewish Institute of Religion in Los Angeles en wordt gerekend tot de vooraanstaande kenners van de Islam van onze tijd.

Tijdens het bezoek gaf hij een openbare lezing, die na te lezen is op de website van ons Instituut. Daar zijn ook links naar zijn biografie en publicaties te vinden.

De studenten:

Onze studenten volgen een veeleisend programma naast hun dagelijkse werk en andere verplichtingen. Aan het begin van het academische jaar in september 2005 heeft weer een van de oorspronkelijk zeven studenten besloten om de studie op te geven. Ondanks de aanpassingen die voor hem waren doorgevoerd, kon hij als gevolg van persoonlijke omstandigheden tot zijn en onze spijt niet aan de gestelde eisen voldoen.

De vijf studenten die zijn doorgegaan hebben ook hun derde studiejaar met goed gevolg afgerond en gaan zeer gemotiveerd en met volle inzet het jaar 2006-2007 in. Op de website kunt u nader bezien wie zij zijn.

In het afgelopen jaar zijn de oudere studenten begonnen aan hun “snuffelstages.” Daarbij hebben zij onze rabbijnen gevolgd in hun werkzaamheden en de verschillende stijlen van de rabbijnen geobserveerd en kennis gemaakt met de verschillende gemeenten in Nederland en in België. Hun observaties zijn met de rabbijnen uitvoerig besproken.

In het komende jaar zullen zij zelf actief worden in de gemeenten, maar wel onder directe begeleiding van de rabbijnen. Dit behelst niet alleen het leiden van diensten maar ook de andere rabbinale taken, zoals het voeren van pastorale gesprekken, lesgeven en de rituelen van de levenscyclus, het schrijven van artikelen enzovoorts. Naast de begeleiding van de rabbijnen als mentoren zullen zij ook professionele supervisors krijgen toegewezen voor het gedeelte van de geestelijke zorg.

Er zijn drie studenten die nu aan hun tweede jaar zullen beginnen. Van hen heeft één student het afgelopen studiejaar aan de Conservative Yeshiva in Jeruzalem doorgebracht, met name om de vereiste ervaring van Israel op te doen en om het Hebreeuws op het vereiste peil te brengen.

Zij zal in het komende jaar op hetzelfde instituut doorbrengen, maar is vast besloten daarna naar Nederland terug te keren om hier de rabbijnenopleiding te volgen. Voor haar zal dan worden bekeken op welke wijze haar studieprogramma moet worden aangepast.

De overige twee studenten zullen weer waar mogelijk en verantwoord hetzelfde programma volgen als de oudere studenten. Dit is goed voor de groepsvorming en de collegialiteit. Zij zullen het komende jaar beginnen aan hun “snuffelstages” en rabbijnen volgen en observeren.

Door de stages verwachten wij dat de leden van de kehillot kennis zullen kunnen maken met de studenten en dat nu zichtbaar zal worden wat de studenten door hun opleiding aan kennis en ervaring al hebben opgedaan. Voor velen was de landelijke Oneg Sjabbat van het Verbond bij LJG Twente op 3 juni 2006 een eerste kennismaking met de studenten en het Instituut. De studenten hadden het programma met verschillende stijlen diensten en workshops gepland en zij voerden deze ook uit. Het verheugt ons dat de reacties zeer positief waren. In het zomernummer van het Levend Joods Geloof staat een uitgebreid verslag van deze dag.

Het bestuur heeft in een vroeg stadium er bewust voor gekozen om nieuwe lichten studenten alleen om het jaar toe te laten. Dit werd destijds ingegeven deels door de wens om zeker te zijn dat de opleiding een serieuze kans van slagen heeft voordat meer studenten geaccepteerd zouden worden, en deels om voorzichtig om te gaan met de financiële middelen. De gewenste zekerheid is inmiddels wel bereikt, maar de noodzaak om omzichtig om te gaan met de beschikbare financiële middelen is blijven bestaan. Dit betekent dat er in september 2006 geen nieuwe studenten worden toegelaten.

Later in het najaar zal een begin worden gemaakt met het werven van kandidaten voor de opleiding die zo enigszins mogelijk in 2007 van start gaat. Enkele personen hebben reeds hun interesse laten blijken; over hun geschiktheid zal de Academische Commissie te zijner tijd moeten oordelen. Het verheugt ons echter bijzonder dat er een duidelijke belangstelling bestaat voor de opleiding tot rabbijn in Nederland, evenals voor joods leren op een academisch niveau in een liberaal-joodse omgeving.

Het studieprogramma 2005-2006

De 3^e-jaarsstudenten

Wat tekststudie betreft hebben de derdejaarsstudenten weer een vol jaar hun Talmoedstudie gevolgd onder leiding van rabbijn dr. Tzvi Marx van de Folkertsma stichting en drs. Leo Mock van de UvA. Verder hebben zij een module Midrasj van prof. Irene Zwiep aan de UvA gevolgd, zich een semester in Tanach verdiept met rabbijn prof. Jonathan Magonet uit Londen en de machzor en liturgie voor de Hoge Feestdagen bestudeerd samen met rabbijn Yehoram Mazor uit Jeruzalem.

In het kader van joods denken hebben zij het tweede deel van de jaarcursus Joodse Filosofie van prof. Reinier Munk gevolgd en hebben zij het eerste deel van hun oriëntatie in andere godsdiensten gekregen van rabbijn prof. Reuven Firestone uit Los Angeles.

Wat het gedeelte Beroepsvoorbereidende Vorming betreft hebben zij een serie lezingen van specialisten gekregen over de leeftijdopbouw in de joodse gemeenschap en wat er specifiek is voor de verschillende leeftijdsgroepen. Daarna hebben zij enkele bezoeken afgelegd bij joodse instellingen waarmee zij in hun toekomstige functies te maken zullen krijgen. Zij hebben kennis gemaakt met de

leiding van de instellingen en zich met hen verdiept in hun werk en wat de rol van 'de rabbijn' hierbij is of zou kunnen zijn. Bezoeken zijn gebracht aan 'de CIZ', de joodse afdeling in het Ziekenhuis Amstelland, Joods Geestelijke Gezondheidszorg, Beth Shalom, de Israëlische ambassade en de 'Bijlmerbajes'.

Verder hebben zij een uitgebreide module Geestelijke Verzorging genoten van drs. Corry van Straten van het Psycho-Medisch Centrum Parnassia in Den Haag.

Aan de praktische kant hebben de studenten enkele keren een Sjabbatochtend-oefendienst gezamenlijk geleid in de sjoel van LJG Rotterdam in aanwezigheid van geïnteresseerde gemeenteleden. Op een ander gebied hebben enkele studenten een cursus artikelen en andere teksten schrijven gekregen van drs. Ite Rümke, journaliste en docent, en alle studenten hebben een mediatraining ondergaan, gegeven door de TV-journaliste en presentatrice Hannie Hoekstra.

Tenslotte werd gewerkt aan hun Persoonlijke OntwikkelingsPlan (POP) en een portfolio Praktijk, dit jaar geleid door Janneke van der Mei van de Hogeschool Utrecht, en werd tijd besteed aan de boven genoemde "snuffelstages".

De gemaakte studiereizen worden hieronder besproken.

De 1^e-jaarsstudenten

De 1^e-jaarsstudenten hebben enkele van de boven genoemde cursussen samen met de 3^e-jaarsstudenten gevolgd, namelijk de module Midrasj aan de UvA, de module Tanach met prof. Magonet, de speciale studieweken met rabbijn Mazor en prof. Firestone, en in het kader van de Beroepsvoorbereidende Vorming de lezingenserie over de leeftijdsgroepen en de module Geestelijk Verzorgen aan Parnassia. Verder hebben zij meegedaan aan de oefendiensten en hebben zij gewerkt aan de POP en hun Portfolio.

Daarnaast hebben zij veel aandacht moeten besteden aan hun talenkennis en taalvaardigheid, deels aan de Universiteit Leiden met dr. Hanna Neudecker en deels aan de UvA met prof. Irene Zwiep. Verder hebben zij een jaarcursus Inleiding in de Klassieke Rabbijnse Literatuur gekregen van drs. Leo Mock van de UvA ter voorbereiding van de meer geavanceerde tekstcursussen die zij zullen volgen in het komende studiejaar.

Bijzondere bijeenkomsten

Hierboven onder het hoofd 'De studenten' is de Landelijke Oneg Sjabbat van het Verbond genoemd. Een ander bijzondere bijeenkomst was het seminar over 'vader-Joden' dat in samenwerking met het Menasseh Ben Israël Instituut op 9 april 2006 in De Balie werd gehouden. Een volle grote zaal volgde intens de vier introducties over deze moeilijke problematiek, de zeven uiteenzettingen over het toelatingsbeleid van verschillende organisaties binnen de joodse gemeenschap en de zeer persoonlijke verhalen van drie mensen met alleen een joodse vader. Alle voordrachten zijn te lezen en deels ook te beluisteren via de website www.levisson.nl.

Het geplande studieprogramma 2006-2007

De 4^e-jaarsstudenten

De 4^e-jaarsstudenten zullen ook in het komende jaar een groot deel van hun tijd besteden aan het bestuderen van klassieke teksten. De Talmoedstudie gaat onverminderd door en de studie van Tanach zal worden geleid door twee docenten. Rabbijn prof. Magonet komt in het voorjaar van 2007 weer terug, maar in het najaar zullen deze colleges worden gegeven door prof. Jan Fokkelman, emeritus hoogleraar van de Universiteit Leiden. Prof. Fokkelman is een internationaal befaamde specialist op het gebied van de poëzie in Tanach en zal zijn kennis en kunde delen met de studenten.

Er komt opnieuw een cursus Joodse Filosofie onder leiding van prof. Munk en de decaan. Dit jaar zal deze het ontstaan van de moderne joodse stromingen behandelen en zullen teksten worden gelezen en besproken van de belangrijkste denkers, die hiervoor de grondslag hebben gelegd.

Verder zullen de studenten ook met de decaan een serie eigentijdse Responsa behandelen, rabbijnse antwoorden op moderne problemen en hete hangijzers. Vooral zal dan worden gekeken naar de wijze waarop men tot de conclusies is gekomen, de bronnen die daartoe zijn geraadpleegd en de wijze waarop deze zijn beoordeeld en gerangschikt. Dit worden werkcolleges ter voorbereiding van het specialistische werk dat door het Bet Din moet worden gedaan, en waar veel van wat zij eerder hebben geleerd bij elkaar komt in de confrontatie met de realiteit van het werk van de rabbijnen.

In het voorjaar van 2007 volgt het tweede deel van hun oriëntatie in andere godsdiensten. Dr. Johan Vos van de Vrije Universiteit Amsterdam zal een inleiding verzorgen over christelijke theologie en denken, en over christelijk antisemitisme.

Op het gebied van de Beroepsvoorbereidende Vorming begint het studiejaar met een driedaags seminar over 'Congregational Dynamics' ofwel de 'Dynamiek van de Joodse Gemeente'. Tot nu toe werd veel geleerd over het werken als geestelijke verzorger met individuen en in gezinssituaties. In dit seminar wordt geleerd om te kijken naar de groepsdynamica in organisaties, dat wil zeggen hoe men goed kan werken met besturen, commissies, groepen vrijwilligers en andere medewerkers in verschillende verbanden. Hieraan zal later in het jaar nog een vervolg worden gegeven als de tijdens de stages opgedane ervaringen worden geanalyseerd.

Tenslotte zal ook aandacht worden besteed aan de praktische aspecten van het werk in en om de sjoel en gaat het werken aan de POP en de Portfolio door. Ook zullen de studenten tijd moeten besteden aan hun stages en aan de supervisie die zij in dit verband ontvangen.

De 2^e-jaarsstudenten

Ook in het komende jaar zullen de jongere studenten een aantal colleges volgen samen met hun oudere collega's. Dit geldt voor de colleges Tanach, Joodse Filosofie, de inleiding in het christendom en het seminar Congregational Dynamics.

Daarnaast krijgen zij een speciaal voor ons ontworpen cursus Rabbijns Aramees van dr. Margaretha Folmer van de Universiteit Leiden en een Inleiding in de studie van de Talmoed van drs. Leo Mock. De bedoeling van beide cursussen is om hen klaar te stomen om in het voorjaar 2007 in te stromen in de cursus Talmoed samen met de oudere studenten.

Op het gebied van de Beroepsvoorbereidende Vorming zullen zij een vervolgmodule op het geleerde bij Parnassia krijgen van drs. Ina van Es. Zij zullen ook tijd moeten besteden aan hun POP, de Portfolio en hun stages die dit studiejaar beginnen.

Een bijzondere bijeenkomst

Op 7 september a.s. zal een lang verwacht specialistisch werk over de vroege rabbijnse literatuur worden gepresenteerd door uitgeverij Van Gorcum in opdracht van de stichting CRINT. De auteurs wonen en werken in Israël en voor deze gelegenheid komen twee van hen naar Nederland naast andere vooraanstaande buitenlandse geleerden op dit gebied.

Ter gelegenheid hiervan is een seminar gepland in samenwerking van ons Instituut met de Universiteit Utrecht en de Katholieke Universiteit Utrecht. Hiervoor worden studenten zowel van het Leo Baeck College in Londen als het Abraham Geiger Kolleg in Potsdam uitgenodigd, en verder studenten joodse studiën uit Amsterdam, Leiden en Groningen. De colleges zullen worden gegeven door prof. Joshua Schwartz en prof. Zeev Safrai (beiden van het Bar Ilan Universiteit) en door prof. Peter Tomson (Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussels).

Als onderdeel van deze dagen zal op 6 september a.s. prof. Joshua Schwartz de hoofdspreker zijn bij de opening van het nieuwe Academische Jaar van ons Instituut. Deze bijeenkomst begint om 19.00 uur in het gebouw van de Liberaal Joodse Gemeente Amsterdam.

Het volledige programma van het seminar is te vinden op de website van ons Instituut.

Gastdocent

Het Instituut belegt regelmatig intensieve studieweken met een vooraanstaande docent. Ten tijde van het samenstellen van dit rapport is één seminar van dit type al gepland. In de week van 22-29 april 2007 zal Rabbi Arthur Green de studenten een gedegen inleiding in kabbala en joodse spiritualiteit geven. Ook zal hij een voordracht houden voor de Vrienden van de Stichting.

"The dynamism and creative curricular approach of this program will soon set the standard for new ways of thinking about the American rabbinate," says Dr. Arthur Green.

Rabbi prof. Art Green is hoofd van de in 2003 opgerichte transdenominational Rabbinical School van Hebrew College in Boston, V.S. Eerder werkte hij als decaan en later President van de Reconstructionist Rabbinical College. Naast zijn huidige functie is hij Professor of Jewish Mysticism aan het Hebrew College en Professor of Jewish Thought aan de Brandeis University. Verdere informatie is te vinden via de website www.levisson.nl.

Studiebezoeken

Dankzij speciale fondsen is het mogelijk geweest de studenten een aantal studiereizen aan te bieden. Deze vormen een noodzakelijk onderdeel van de rabbijnenopleiding. Het werk van een rabbijn is immers in vele opzichten internationaal georiënteerd. Om actuele ontwikkelingen in denken en onderzoek te kunnen volgen, die ook voor onze gemeenschap in Nederland belangrijk zijn, is het van grote betekenis op de hoogte te zijn en te blijven van wat elders in de wereld gebeurt. Daarbij gaat het niet alleen om het volgen van de literatuur, maar ook om het netwerken met collega's. Deze contacten en de inbreng van buiten zijn eveneens noodzakelijk voor de persoonlijke ontwikkeling van de rabbijn.

- Ter afsluiting van het studiejaar 2004-2005, maar te laat voor het toen al gemaakte jaarverslag, woonden de toen nog 2^e-jaarsstudenten de tweejaarlijkse Conferentie van de World Union for Progressive Judaism en de daarop volgende wereld-rabbijnen-conferentie in Moskou bij. Zij hebben daar veel geleerd, zowel over de wereld van het Progressieve Jodendom waarbinnen zij zullen functioneren, als over het herleven van het Jodendom in de voormalige Sovjet Unie.
- In september 2005, als begin van het nieuwe academische jaar, hebben alle studenten onder leiding van de decaan, samen met enkele bestuursleden van de LJG's en de stichting en met ons subhoofd van het joodse onderwijs, een elf dagen durende bezoek aan Israël gebracht. Het doel om op degelijke wijze kennis te maken met de Liberaal Joodse beweging aldaar is tot ieders tevredenheid gerealiseerd. Naast ontmoetingen met vele rabbijnen en leiders van de beweging en een serie diepgravende colleges over het werk, de doelstellingen en de problemen van de beweging, hebben zij ook een speciaal ontworpen doorlopend studieprogramma gevolgd.

Het reis- en studieprogramma is te bezien in Bijlage 2 bij dit verslag.

- Ter afsluiting van het studiejaar werd een bezoek gebracht aan de viering van het 50-jarig bestaan van het Leo Baeck College te Londen en namen de studenten deel aan de daaraan gekoppelde internationale rabbijnenconferentie. Ook dit bleek een bijzonder leerzame ervaring, die veel voor de toekomst nuttige contacten opleverde voor de studenten.
De decaan heeft daar ook kennis kunnen maken met het nieuwe hoofd van het Leo Baeck College, rabbi prof. Marc Saperstein, die in juli 2006 met zijn werk aldaar aanvangt. Zij hebben ook de verdere, mogelijk nog nauwere samenwerking in de toekomst met elkaar besproken.

De Bibliotheek

De opbouw van een referentiebibliotheek voor de studenten is dit verslagjaar voortgezet. Gebrek aan ruimte om nieuwe boeken te plaatsen gaat problemen geven. Het bestuur en de Academische Commissie hopen dat de toekomstige nieuwe huisvesting van de Liberaal Joodse Gemeente te Amsterdam meer ruimte en betere faciliteiten voor studie zal bieden vanaf begin 2008.

De geschikte software voor het ontsluiten van de bibliotheek is gevonden en binnen afzienbare tijd hopen wij een begin te maken met het catalogiseren van de boeken. Indien de Stichting Collectieve Maror-gelden positief oordeelt over een door de LJG gemaakte subsidieaanvraag, zal vanaf januari 2007 worden begonnen met het integreren van de drie bibliotheken, van het Levisson Instituut, de Judith Druk Bibliotheek en de Jiddisje Mira Rafalowicz Bibliotheek in één catalogus. Deze zal dan ook via het Internet te raadplegen zijn.

De website

Zoals de lezer dezes inmiddels zal hebben opgemerkt is de eigen website van de Stichting en het Instituut al enige tijd operationeel en is daar alle up-to-date informatie over onze activiteiten te vinden. Via een aan de website gekoppelde e-mail-lijst wordt nu ook wekelijks een commentaar op de Sidra van de Week verspreid aan ruim 350 geïnteresseerden. De ook op de website geplaatste tekst wordt daarnaast wekelijks door meer dan 300 personen gelezen.

Zie verder op www.levisson.nl.

De Vrienden

De uitbreiding van de kring van Vrienden verloopt langzaam maar gestaag. Van 30 Vrienden in 2004 en 35 in 2005, zijn wij tot op dit moment in 2006 op ruim 40 personen gekomen, die het werk van het Instituut mogelijk maken. Wij zijn hen veel dank verschuldigd.

Desalniettemin blijft ons doel om deze kring van Vrienden tot minstens 100 personen uit te breiden. De Vrienden komen voornamelijk voort uit de LJG Amsterdam. Nu de studenten aan hun actieve stages beginnen en het Instituut daardoor zichtbaar wordt in de gemeenten, hopen wij dat ook personen buiten Amsterdam bereid zullen zijn ons werk te steunen en daardoor mee te bouwen aan de verdere uitbreiding van het Verbond, zowel kwantitatief als kwalitatief.

De uitbreiding van de kring van Vrienden wordt des te nijpender omdat we een tweede lichting studenten hebben gekregen. Dit betekent niet alleen meer kosten, maar betekent ook dat de oorspronkelijke vraag om steun voor een periode van minimaal 5 jaar niet meer toereikend is. De 5 jaren waren berekend op de studieduur van de destijds enige groep studenten, maar nu komen er minstens 2 jaar bij. Indien er een derde lichting komt vanaf september 2007, zullen wij onze bestaande en nieuwe Vrienden moeten vragen of zij bereid zijn ons nog langer te blijven steunen. Wij rekenen daarop!

De steun van de Vrienden is niet alleen financieel uiterst belangrijk, maar doordat zij hun vertrouwen in het Instituut daardoor demonstreren, krijgen de ons ondersteunende stichtingen eveneens vertrouwen in het draagvlak van de opleiding.

Veel dank gaat ook uit naar de Stichting Levi Lassen en de Stichting Makaria en aan het Bureau Maror-gelden voor hun welwillende steun en het getoond besef van het belang van ons werk.

Wij koesteren nog steeds de hoop dat alsnog ook andere (familie)stichtingen gevonden zullen kunnen worden die bereid zullen zijn het voorbeeld van de Vrienden en de boven genoemde stichtingen te volgen.

Verdere plannen voor de toekomst

In de doelstelling van de statuten van de Stichting staat dat het niet slechts de bedoeling is om rabbijnen op te leiden, maar ook voorzangers en ander leidinggevend kader voor de gemeenten, stichtingen en verenigingen van het Verbond. Nu de rabbijnenopleiding vorm heeft gekregen, heeft het bestuur besloten ook de volgende stap te zetten.

Bij het Bureau Maror-gelden is een subsidieaanvraag ingediend voor een gecombineerde, tweejarige opleiding van *sjeliché tsiboer* (voorzangers) en leraren. Het voornemen is om deze te laten beginnen in het najaar van 2007. De bedoeling is om vier lange weekeinden te beleggen per jaar, waarin les zal worden gegeven en zal worden geoefend. Daarnaast zullen de studenten aan opdrachten werken tussen de weekeinden door, onder begeleiding van individuele mentoren.

Vooraf voor de vormgeving van de inhoud van de opleiding van de *sjeliché tsiboer* is een specialistische kennis nodig. Het hoofd van de opleiding van *chazzanim* aan het Hebrew Union College te Jeruzalem, prof. Eliyahu Schleifer, heeft toegezegd ons daarbij te willen bijstaan en heeft zich ook bereid verklaard hier in Nederland te komen lesgeven. Samenwerking wordt ook gezocht met de Guild of Temple Musicians in de Verenigde Staten. Zij hebben zich al geïnteresseerd getoond.

2. De Financiering

De jaarstukken 2005

De jaarstukken 2005 zijn vastgesteld door JAN Accountants, zoals het accountantskantoor Perdaan Den Houting Hendriksen te Landsmeer na een fusie is genaamd. Hieronder volgt een samenvatting van de jaarstukken 2005. Indien men de volledige jaarstukken wenst te ontvangen, kunnen deze worden opgevraagd bij de stichting.

Balans per 31 december 2005

Actiefzijde:		Passiefzijde:	
Vorderingen/overloop	€ 1.137	Stichtingskapitaal	€ 47.387
Liquide middelen	€ 191.331	Bestemmingsreserves	€ 48.350
		Vooruit ontvangen	€ 82.025
		Schulden/overloop	€ 14.706
<i>Totaal</i>	€ 192.468	<i>Totaal</i>	€ 192.468

Toelichting

De ter gelegenheid van het afscheid van rabbijn David Lilienthal door de leden van de LJG Amsterdam ingezamelde gelden, zijn geboekt als bestemmingsreserve. Het bestuur heeft in overleg met rabbijn David Lilienthal besloten een studentenfonds in te stellen om studenten zo nodig financieel te kunnen bijstaan indien hun persoonlijke financiële omstandigheden daartoe aanleiding geven. Aangezien uit dit fonds in 2005 enige donaties zijn gedaan, is een bedrag van € 5.000 bijgestort.

In 2005 hebben wij voor de eerste keer een seminar Israël kunnen organiseren. Het gaat om een indringend programma om kennis te maken met het Liberale Jodendom in Israël in al zijn facetten. Dit programma hebben niet alleen de studenten gevolgd, maar ook enkele leidinggevenden van Liberale Gemeenten (die de kosten zelf hebben gedragen zodat deze niet ten laste van de stichting zijn gekomen). Een dergelijk seminar moeten studenten slechts eenmaal in hun studietijd volgen en wordt daarom niet jaarlijks georganiseerd. In de begrotingen 2006 en 2007 komen de kosten daarvan dan ook niet terug. Om in de toekomst de kosten van het voor de studenten noodzakelijke seminar Israël te kunnen dragen, hebben wij daarvoor een voorziening opgenomen en in 2005 een bedrag van € 15.000 voor seminars Israël bestemd (onderdeel van de bestemmingsreserves op de balans).

Verder hebben wij een fonds “sociaal-wetenschappelijk onderzoek” ingesteld en daarin een bedrag van € 10.000 gestort. Ook dit bedrag is onderdeel van de bestemmingsreserve op de balans. De studenten van de eerste lichting zijn over enige tijd toe aan hun afstudeerproject met scriptie. Enkelen van hen zullen daarvoor onderzoek in het buitenland moeten doen. Niet te verwachten valt dat zij (allemaal) de kosten van dit onderzoek (geheel) zelf kunnen dragen. Wij willen de mogelijkheid hebben de studenten in dat geval een bijdrage in die kosten te kunnen geven.

Het (geringe) batig saldo over 2005 is toegevoegd aan het stichtingsvermogen dat per 31 december 2005 € 47.387 bedraagt. Dit lijkt mooier dan het is. Een dergelijk bedrag is minimaal noodzakelijk om voldoende zekerheid te bieden aan onze studenten en aan onze decaan en docenten. Zij moeten erop kunnen rekenen dat de stichting voor langere tijd aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Onvoorziene uitgaven en tekorten moeten kunnen worden opgevangen. Voor de jaren na

2006 zijn we afhankelijk van verdere subsidies. We hebben wel de verwachting dat wij wederom een bijdrage van Maror tegemoet kunnen zien, maar een voortgezet strak financieel beleid om de kosten onder controle te houden is en blijft noodzakelijk. Dat geldt temeer nu wij in september 2005 nieuwe studenten tot de opleiding hebben toegelaten en een uitgebreider lesprogramma voor verschillende jaargangen studenten bieden.

Dat het bedrag aan vooruit ontvangen gelden betrekkelijk hoog ligt, is een gevolg van het niet gelijklopen van het boekjaar en het studiejaar en de (gelukkige) omstandigheid dat subsidiegevers en vrienden gedeeltelijk vooruit hebben betaald.

Staat van baten en lasten over 2005

Baten:		Lasten:	
Subsidies	€ 92.900	Decaan	€ 31.378
Vrienden/giften	€ 38.894	Docenten/cursussen	€ 34.631
Collegegelden	€ 12.091	Bibliotheek	€ 7.571
Rentebaten	€ 5.308	Lesruimten	€ 2.400
		Communicatie	€ 6.663
		Seminars*	€ 41.860
		Studentenfonds	€ 5.000
		Wetensch. Onderz.	€ 10.000
		Bedrijfslasten	€ 9.220
<i>Totaal</i>	€ 149.193	<i>Totaal</i>	€ 148.723
<i>Batig saldo</i>			€ 470

* Inclusief storting in bestemmingsreserve van € 15.000.

Toelichting

Uitgaven

Met ingang van 1 januari 2004 is rabbijn David Lilienthal als bezoldigd decaan voor één dag per week in dienst van de stichting getreden. Uit het studieprogramma vloeit voort dat de regeling van de colleges, de contacten met docenten en studenten, het werken met bestuur en commissies en het bijhouden van de administratie veel aandacht en tijd vragen. In 2005 is daarom voorzien in een uitbreiding van de aanstelling van de decaan, mede omdat in september 2005 een aantal nieuwe studenten met de opleiding gaat beginnen. De decaan is thans werkzaam in een deeltijdfunctie van twee dagen per week. Wij zijn hem zeer erkentelijk voor het vele en goede werk dat hij doet.

Er is nog slechts sprake van een zeer beperkte administratieve ondersteuning. Dat is onvoldoende. Wij zijn daarom op zoek naar een vrijwillige kracht die wel een (belastingvrije) onkostenvergoeding ontvangt.

De kosten van docenten en cursussen zijn ten opzichte van het jaar 2004 van € 21.768 opgelopen tot € 34.631. Dat is een gevolg van een uitgebreider lesprogramma met vanaf september 2005 twee

lichtingen studenten en van het feit dat voor ouderejaarsstudenten meer colleges in eigen beheer moeten worden gegeven. Deze omstandigheden maken dat in 2006 de kosten van docenten en cursussen weer verder oplopen. Voor 2006 zijn deze aan de hand van het door de decaan en de Academische Commissie opgestelde concrete lesprogramma begroot op een bedrag van € 60.000. Het laat zien hoe belangrijk de verdere en gezonde financiering van het Instituut is.

Inkomsten

Fondsen en Stichtingen

Fondsen en stichtingen die specifiek als doelstelling het ondersteunen van onderwijsinstellingen hebben, zijn in Nederland niet voorhanden. Zelfs een professionele subsidiewerker heeft geen subsidiebronnen kunnen vinden. Onderwijs ziet men als overheidstaak. Een instituut als het onze komt echter door zijn geringe omvang en beperkte doelgroep niet voor overheidssteun in aanmerking. Niettemin prijzen wij ons gelukkig twee stichtingen te hebben gevonden die ons financieel bijstaan. In 2003 respectievelijk 2004 hebben de stichting Levi Lassen en de stichting Makaria toegezegd ons gedurende vijf jaar een bedrag van € 25.000 per jaar te doteren. Aan de subsidies zijn wel voorwaarden verbonden. Wij zijn beide stichtingen voor hun steun bijzonder erkentelijk.

De Vrienden

De Vrienden van de stichting vormen de ruggengraat van ons financieel bestaan. Wij zijn er zeer verheugd over dat sinds de start van ons instituut al om en nabij de 40 personen zich bereid hebben verklaard het Levisson Instituut te steunen met een bedrag van € 1.000 per jaar voor minimaal vijf jaar. Het laat zien hoeveel belang binnen de liberaal-joodse gemeenschap aan ons instituut wordt gehecht. Sommige Vrienden hebben reeds voor de periode van vijf jaar vooruitbetaald. Anderen betalen hun bijdrage jaarlijks, al dan niet met gebruikmaking van een notariële acte vanwege het belastingvoordeel dat dit voor hen kan opleveren.

Wij vinden het van groot belang de Vrienden op de hoogte te houden van onze activiteiten. Tenminste eenmaal per jaar beleggen wij een bijeenkomst waar de Vrienden over de gang van zaken worden geïnformeerd en waar zij van gedachten kunnen wisselen met de studenten, de docenten en de leiding van het Instituut. Deze bijeenkomsten zullen zo enigszins mogelijk ook een inhoudelijk programma kennen met een spreker uit binnen- of buitenland. Daarvoor wordt verwezen naar het inhoudelijke verslag.

De Marorgelden

Eind oktober 2003 hebben wij een aanvraag gedaan voor ondersteuning uit de beschikbare collectieve Marorgelden. Uitgebreid hebben we begroot welke kosten met een Instituut als het onze zouden kunnen zijn gemoeid.

Bij beschikking van 29 juni 2004 is ons een (maximale) uitkering van € 75.000 toegekend voor de jaren 2004 en 2005. Naar het oordeel van de Marorcommissie “verdient dit belangrijke initiatief steun.” Daaraan is nog toegevoegd dat wij ons “in het jaar van de toekenning van de subsidie ervoor dienen in te zetten dat het project zowel inhoudelijk als financieel een slagingskans heeft, onder meer door internationale erkenning na te streven”. Zoals inmiddels blijkt door de gerealiseerde samenwerking met de rabbijnenopleidingen in Engeland, Israel de Verenigde Staten en Duitsland en door de plaats die ons is toegekend in de officiële rapportages van de World Union for Progressive Judaism, is dit doel al feitelijk bereikt.

Wij zijn verheugd dat ook de Marorcommissie heeft onderkend dat het in het leven roepen van het Levisson Instituut voor de continuïteit van joods Nederland grote betekenis heeft.

De beschikking van de Marorcommissie heeft ons in staat gesteld gedurende het verslagjaar 2005 belangrijke extra faciliteiten te verwerkelijken, zoals het begin van een eigen bibliotheek, het organiseren van eigen seminars en de deelname van onze studenten aan internationale seminars en ontmoetingen. Dit alles is van wezenlijke betekenis voor het toekomstig functioneren van de studenten van ons Instituut ten behoeve van de Nederlands-joodse gemeenschap.

Van het hiervoor genoemde bedrag van € 75.000 is een voorschot uitbetaald van € 60.000. Wij wachten thans op de goedkeuring van de door ons gedane verantwoording over de besteding van de marorgelden in 2004 en in 2005. Wij hebben deze verantwoording afgelegd door het laten opmaken van een accountantsverklaring waarbij wij een schriftelijke toelichting hebben gevoegd.

De beschikking van de Marorcommissie liet ruimte open voor verdere ondersteuning gedurende de daarop volgende jaren. Voor 2006 hebben wij daarom wederom een Marorsubsidie aangevraagd. Deze is toegekend tot een bedrag van € 30.000. Aan de hand daarvan hebben wij voor 2006 de volgende begroting opgesteld.

De begroting 2006

Uitgaven:

Loonkosten (decaan en administratieve ondersteuning)	€ 35.000
Communicatie	€ 5.000
Huisvestingskosten decaan/secretariaat/bibliotheek	€ 600
Kosten decaan/bestuur/raden	€ 8.000
Accountantskosten	€ 6.000
Kosten cursussen en docentenvergoedingen	€ 60.000
Leslokaliteit	€ 4.500
Afschrijvingen roerende zaken	€ 1.000
Bibliotheek	€ 7.500
Seminars en buitenlandse bijeenkomsten	€ 15.000
Diversen en onvoorzien	€ 4.300
<i>Totaal</i>	<i>€ 146.900</i>

Inkomsten:

Subsidie Levi Lassen	€ 25.000
Subsidie Makaria	€ 25.000
Subsidie Maror	€ 30.000
Donaties particulieren	€ 40.000
Verdere bijdragen	€ 7.900
Collegegelden studenten/cursisten	€ 15.000
Rentebaten	€ 4.000
<i>Totaal</i>	<i>€ 146.900</i>

APPENDIX 1

Met de docenten staat en valt een opleiding. Wij prijzen ons dan ook gelukkig dat wij zoveel vooraanstaande docenten - vanuit de universitaire wereld en daarbuiten - hebben kunnen aantrekken. Allen zijn uitmuntende specialisten op hun vakgebied. De meeste docenten zijn joods. Voor zover dat niet het geval is, hebben vrijwel allen een sterke affiniteit met het Jodendom en de joodse gemeenschap.

Voor de docenten van de eerste drie jaren, zie www.levisson.nl

Academische Jaar 2006-2007

- *Aramees (2e-jaars studenten)::*

Dr. Margaretha Folmer,
Universitair docent Aramees, Universiteit Leiden (UL)
Department of Languages and Cultures of the Near East.

- *Tanach:*

Dr. Jan Fokkelman,
Emeritus professor Klassieke Hebreeuwse Literatuur, Universiteit Leiden
vooraanstaand internationaal expert in Semitische talen en Bijbelse poëzie.

Rabbi prof. dr. Jonathan Magonet

Tot juli 2005 hoofd van het Leo Baeck College, Londen, en hoogleraar Tanach.

- *Inleiding in Talmoed (2e-jaars studenten):*

Drs. Leo Mock, *inter alia* Universiteit van Amsterdam en Crescas.

- *Talmoed:*

Rabbijn dr. Tzvi Marx, Folkertsma stichting
Drs. Leo Mock, *inter alia* Universiteit van Amsterdam en Crescas.

- *Joodse Filosofie:*

Dr. Reinier Munk,
Hoogleraar Universiteit Leiden (UL) en
Dr. M. Goudekot leerstoel Moderne Joodse Filosofie aan de Vrije Universiteit Amsterdam (VU)

- *Kabbala and Spiritualiteit:*

Rabbi prof. dr. Arthur Green,
President, Hebrew College Rabbinical School, Boston, V.S.

- *Christendom:*

Dr. Johan Vos,
Universitair docent (gepensioneerd) Nieuwe Testament en Judaica aan de
Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam (VU).

- *Rabbijnse Praktijk:*

Rabbijn Ruben Bar-Ephraim M.A.
Rabbijn David Lilienthal, decaan, Levisson Instituut

- BeroepsVorbereidende Vorming

a) *Pastorale Zorg en Geestelijke Verzorging:*
Mw Ina van Es M.A. (2^e-jaarsstudenten)

- b) *Begeleiding Portfolio Praktijk*
Mr. Ite Rümke
- c) *Congregational Dynamics*
Drs. Paul Mol
medewerker Post-HBO Ipabo

APPENDIX 2

PROGRESSIVE JUDAISM: LOOKING TO THE FUTURE

Levisson Institute Israel Study Trip

September 11 – 21. 2005

DAY	DATE	TIME	PROGRAM
Sunday	Sept. 11	18:55	Arrival Ben Gurion Airport Transfer to Jerusalem
		21:00	Check in Mercaz Shimshon
		21:30	Welcome and introduction to program – Nir Barkin, Paul Liptz and Steve Israel
Monday	Sept. 12		ISRAEL: BUILDING A CREATIVE PROGRESSIVE JEWISH SOCIETY
		7:00 – 8:00	Breakfast – Dining Room
		8:00 – 9:00	Shacharit and Torah reading
		9:00 – 10:00	Paula Edelstein – "Welcome to the Israel Movement for Progr. Judaism"
		10:15 – 11:15	Maoz Haviv – Netzer Olami
		11:15 – 12:15	Study session: "Am, Eretz V'Torah in contemporary clothing" – Paul Liptz
		12:30 – 13:15	Tour of Beit Shmuel – Mercaz Shimshon – Lesley Sachs
		13:15 – 14:00	Lunch
		15:00 – 16:00	Rabbi R. Hirsch: "Visions and Buildings: Moving From Concepts to Realities"
		16:00 – 17:30	R. Michael Marmur, "The Learning Jewish Community: The Hebrew Union College "
		17:30 – 18:30 Tefillat Ma'ariv	Combined study session with HUC rabbinic students, "New Challenges in an Old Land"
		18:45 – 19:30	Dinner Beit Shmuel Dining Room

Tuesday	Sept. 13		EDUCATION AND GROWTH: THE IMPJ
		7:00 – 7:45	Breakfast
		7:45 – 8:45	Shacharit/Text Study, "What Do We Mean By a Jewish Text" - Steve Israel
		9:00 – 10:00	IMPJ - Maki Gerson "Educating and Dreaming"
		10:30 – 12:00	Visit Tali Beit Ve'Gan School: "Searching for a Progressive Voice in Israeli Education: The TALI School System and Syllabus"
		12:00 – 12:30	Picnic Lunch – Judean Mountains
		12:30 – 14:00	Study session: "Education and Ideology in Israeli Society" – Steve Israel
		14:00 – 14:45	Nature Walk to Sataf
		14:45	Transfer to Kehillat Mevaseret Zion
		15:00 – 16:30	Rabbi Alona Lisitza visit K. Mevaseret Zion; Maram (Israeli Association or Reform Rabbis) – "Progr. Judaism in the Jewish State"
		16:30 – 18:00	Kibuts Tzova - Visit Eisendrath international Exchange students
		19:00 – 20:00	Dinner with Anat Hoffman & R. Gilad Kariv of Israel Religious Action Centre
		20:15	IRAC Session – Anat Hoffman & R. Gilad Kariv, "Religious, Legal and Humanistic Challenges in the Nation State and <i>Giyur</i> (Conversion): IRAC"
Wednesd.	Sept. 14		PROGRESSIVE JUDAISM: LOOKING OUTWARD AND INWARD
		7:00 – 8:15	Breakfast & Shacharit
		8:15 – 9:00	"The 'New Jew' and Its Implications for the 'Other'" – Steve Israel
		9:15 – 11:00	Seminar - Rabbi Ron Kronish with Muslim and Christian clergymen: "Jews, Christians and Muslims: When Can Faith be Interfaith?"
		11:00 – 12:15	Meeting with Reda Mansour (Druze) Minister with responsibility for dialogue with Muslims inside and outside Israel
		12:15 – 13:00	Lunch – Beit Shmuel

		13:30 – 14:30	Kehillat Mevakshei Derech – Cantor Iris Weiner & Rabbi Jack Cohen "Progressive Judaism: Its Reconstructionist Essence"
		14:30 – 15:45	R. Rich Kirschen, "When Being Jewish Is No Longer a Condition, But Rather an Option" at Keh. Mev. Derech
		16:15 – 17:15	"The Israeli Progressive Rabbi: Spiritual, Community and Educational Leader"- Rabbi Levi Kelman, Kehillat Kol Haneshama
		17:15 – 18:15	Mincha at KKH
		18:15	Return to Mercaz Shimshon
		18:30 – 19:15	Dinner with Rabbi Joel Oseran, Associate Director, WUPJ
		19:30 – 20:30	"Challenges and Opportunities for Progressive Judaism Worldwide" – Rabbi Joel Oseran
		20:30 – 21:45	"From Melting Pot to Multi-culturalism: The Changing Status of the 'Other'" – Steve Israel
		22:00 – 23:30	Video: "Turn Left at the End of the World" Prize winning Israeli film by Avi Nesher
Thursday	Sept. 15		CONTEMPORARY VISIONARIES
		6:45 – 7:20	Breakfast, Shacharit on the bus.
		9:00 – 13:00	"Reaching Out in Tel Aviv"- Rabbi Meir Azari at Kehillat Beit Daniel followed by visit to the Jaffa Project
		14:30 – 16:30	Haifa: "Synagogue, School and Kehilla - Leo Baeck Educational Center" – Shelley Kedar"
		16:30 – 18:45	Visit to Kehillat Or Chadash, Rabbi Edgar Nof. Program and Minchah
		18:45 – 21:00	Ra'anana: Visit to Kehillat Ra'anana and Rabbi Tammy Kolberg
		21:15 – 22:30	Transfer to Jerusalem

Friday	Sept 16		YERUSHALYIM: DREAMS OF PEACE
		6:30 – 7:38:150	Breakfast, Shacharit
		8:15 – 9:15	Critical Analysis – Steve Israel
		9:30	Haas Promenade for orientation to Jerusalem and the Old City
		10:15 – 13:00	"The Jewish Quarter in the Old City" – Steve Israel
		13:15 – 13:45	Lunch – Beit Shmuel with Paula Edelstein, Executive Director, ARZENU
		13:45 – 14:30	Paula Edelstein—"MiZion Tetzeh Torah: The Organizational Realities" WZO & JAFI
		14:30 – 17:00	Prepare for Shabbat
		17:15	Rabbi Ada Zavidov & Cantor Evan Cohen: "Kehillat Har-El, its history and special place in Jerusalem and the IMPJ"
		18:00	Services at Har El & Home Hospitality
Shabbat	Sept. 17	7:00 – 10:00	Breakfast
		9:00 – 12:00	Shabbat Services in groups at different synagogues: Yedidiya: Kol Haneshema, Shira Hachadasha, Mevakshei Derech
		12:00 – 13:30	Lunch and reports on the experiences during the morning: discussion on prayer and practice in Jerusalem
		15:30 – 19:00	"The Rehavia Story: Prism of Contemporary Israel" - Walking Tour – Steve Israel
		19:00 – 19:45	Dinner & Havdalah
		20:00 24:00	Transfer to Kibbutz Yahel in de Arava
Sunday	Sept. 18		PROGRESSIVE JUDAISM AND ZIONISM
		8:00	Joint program with Yahel and Lotan "Land and Belief: The Role of a Progr. Kibbutz in Contemporary Israel"
		12:30 – 13:15	Lunch in Kibbutz Lotan
		13:30 – 16:00	Continuation of program with representatives of Yahel and Lotan. Meet with Netzer Shnaties
		21:00 – 23:00	Transfer to Jerusalem
Monday	Sept. 19		TIKKUN OLAM

		7:00 – 8:00	Breakfast
		8:00 – 9:15	Shacharit and Torah reading
		9:30 – 13:00	Tour with Rabbis for Human Rights – "Walls and Barriers" – Nava Chefetz & Rabbi Shlomo Fuchs
		13:00 – 14:00	Lunch – Beit Shmuel
		14:00 – 15:15	Gusti Braverman–Yehoshua, IMPJ Communities Dept., "The Community Creates Realities"
		15:15 – 16:00	Iri Kassel, Executive Director IMPJ
		16:30 – 18:00	Meet the Press – Netty Gross of "The Jerusalem Report," Yossi Klein-HaLevi of the Shalom Institute & Dutch journalist, Conny Mus
		18:30 – 19:30	Dinner with Conny Mus
		20:00 – 21:15	Critical Analysis – Steve Israel
Tuesday	Sept. 20		ADULT EDUCATION IN JERUSALEM
		7:00 – 9:00	Breakfast & Shacharit
		9:30 – 12:30	Meet Rabbi David Hartman at the Shalom Hartman Institute
		12:30 – 14:00	Lunch in German Colony with Rabbi Kinneret Shiryon
		14:15	"Monuments and Cemeteries: Har Herzl and New Yad VaShem: Study tour"
		14:45 – 16:30	Yad VaShem – Nanny Beekman
		16:30 – 18:30	Har Herzl – Steve Israel
		19:00 – 20:00	Beit Shmuel: Dinner & Closure
		21:00	Farewell Party, Persian Garden, "B'shana haba'ah birushalyim" : Songs of the city led by Avraham and Tal
Wednesd.	Sept 21	01:00	Flight to Amsterdam